

Franckesche Stiftungen zu Halle

Biblij Cžeska. W sta||rem miestie Prazskem || Wytisstiena

Severin, Paul

Praha, 1537

Kanonyka Swateho Jakuba

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228822](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228822)

Kanonyka.

dan: A kdyzto dopowědel/wyšli sa odně
ho židee/mnohé magice mezy sebau hádky:
Pawel pak trwal gest zacele dvě lété w ho-
spodě své/ a přigimal wsecky křesťj přicha-
zeli k němu káže o královstwj Božjím/a vše-
tém wěcem křesťj sa o Pánu Ježíšy Kry-
stu se wšjím dausanjím bez zabraněj

Stonawagj se Skutkové Apostolůw

Przedmluwa Jeronymo-
wa na Sedm Epistol/ kte-
ree slowau Kanonyky.

Enj taky rzád v Kjekuow/křesťj
práwe smaysslegi/a wjry prawe
nasledugj Sedm Epistol/ křesťj
Kanonyky slowau: Yakož w Latinských
Knihách se nalezá/ aby je Petr prwnj gest
w řádu mezy Apostoly/prwnj také byly ge-
ho Epistoly w řádu ginych: Ale yakož sine
dávno Euwangelisty/ k prawidlu prawdy
opravili/ tak tyto epistoly sboži pomocj ge-
gich řádu wlastnjmu sine nawratili: Ge-
stif zagiste prwnj z nich/ gedna Jakubowa
Dwé Perrowé/ Tři Janowy/ a Judowa
gedna: Křesťj to kdyzby/ yakož gsa odnjej
složeny/ tak také od wykladačůw wěrně w
Latinskau řeč byly obraceny/ anby pochy-
bowanj čtaucj w činili/ anby řečj rozlič-
nost/ proti sobě odporná byla/ z wlastně w
onom mjestě/ kdez ogednotě Trogice w prw-
nj Janowé Epistole čteme/ že gest polože-
no: W kterémž to také odnewěrných wykla-
dačůw s hledali sine odprawdy wjry/mno-
ho byti poblauzeno/gmēna toliko tři/to gest
Wody/Kewe/a Duchu/wtom swim wy-
kladanj kladauce/ale Otce/a slowa/ y Du-
cha swēdectwj opausstreguce/ w kterémž to
naywice obecna wjra se twrdj/ y Otce/ y

Syna/ y Duchu Swateho/ gedna podsta-
ta Božstwj dowodj: W ginych pak Epi-
stolách/ kterať mnoho nasse wyložej dělj
se od ginych/ opatrnosti tomu kdo čte osta-
wugi: Ale y ty Panno Krystowa Eusta-
chym/ kdyz odemne snazněgj prawdy pū-
sma hledáš/ starost mau některat zubm za-
wistiwých k kausanj wydawáš/ křesťj
mne sšalšjčem/a porussitelem swateho pū-
sma nazywagj/ale yá wtaťowēm skutku a
niz gse strachugi zawisti nepřatel mých/ ani
prawdy pūsma Swateho/ tēm křesťj žada-
gj zatagj.

Počina gse Kanonyka
Swateho Jakuba:

Jakub Apostol wčj žakowstwo/ o Nbe-
sých přikazanj zachowawanj. Prawidlo kře-
stanského obcowanj. W otepěliwosti: W zgerenj
mnohých wěc: W sšalešnych mstějch. Ma
Kapitoly V.

Wčj Apostol pokausstjem odpšrati: Oka-
zue že Buh nenj ani pokussitel/ ani přčina hřichu
Abychom také slyšjce prawdu gi powolowali/a
skutkem plnili.

Kapitola I:

Jakub Božj A

Pána nasseho Gezu Kry-
sta sluzebnj/ Dwanac-
tern pokolenj/ křesťj gest
wrozptýlenj/ wzkazue
pozdrawenj: Zawsseli-
kau radost mēyte to bratřj mogi/ kdyz wro-
zličná pokusšenj vpadnete/ wēdauce že zkusse-
nj wjry wassj tēpěliwost činj/ a tēpěli-
wost skutek dokonalý ma/ abyšste byli doko-
nali a celj/ wničemž nedostatku nemagice.
Gestli pak že kdo zwās potřebuge mau

Křj.v.a.

Swateho Jakuba.

drosti žáday gij od Boha / kterýž to dáwa
wšem hoyné a nepřimlawá / a budeť ge-
mu dána: Ale žáday wujě nic nepochybu-
ge, neš kdo pochybuje / tenť gest podoben wol-
nám Morštyim kterýž gfe wětem hyšij / a
seiny tam se točij: Protož nedomniway se
člowěk ten / aby co wzał od Pána: Muž
dwogúho vymysla / ne wstawicný gest naw-
šech cestách swých.

E Chlubij se pak bratr pokorný / poro-
sseniým swým / ale bohaty swým ponizením
neb jako kwět s trawy pomine: Wysslo gfe
zagistě slunce s horkostí / a wšlisslo gest tra-
wu / a kwět gegij spadl / a krása barwy gegij
zhynula: Tak bohaty na swých cestách za-
hyne.

E Blahoslawený muž / kterýž snášij po-
kussenij / neb když bude zkusen / wezme Koru
nu žiwota kterauž gest zaslubil Bůh těm kte-
říž geho milugij: Zladný když bywá po-
kaussij / neřikay by od Boha byl pokaussij
neboť Bůh není pokussitelem wezlem / on za-
gistě žadneho nepokussij / ale geden každy po-
kaussij bywá od swé žadošti / od tržen gsa
oddobřeho / a přichytě se zleho: Potom ža-
dost když počne vrodij hřich / a hřich když bu-
de dokonán / zplodij smrt: Nebludtež bratří
mogi naimileysšij.

E Wšelike dání wybornee / a každy dar
dokonalý / s huryť gest s stupuge od otce swé-
tlosti / wterehoz to není proménění / ani ča-
sneho zastinění / dobrowolně zagistee zplo-
dil gest nás slowem prawdy / abychom byli
počatek některaký stwoření geho: Wjte
bratří mogi naimileysšij: Budij tehda kaž-
dy člowěk rychlý k slyšení / ale zpozdilý k
mluvení a zpozdilý k hněwu / neb hněwu mu-
že sprawedlnosti Boží nečinij: A protož za-
wehance wšelikan nečistotu / a hoynost zlo-
sti / wtrichosti přigimayte wšate slowo kterýž
muž spasyti duše wasse.

E Budtež pak činitele slowa / a neposlu-
chači toliko / zklamawagice sami se: Nebo
gestli kdo posluchač slowa a nečinitel / ten při-
rownán bude muži spatřengicymu / obliče-
y narození swého wzrcadle: Wzhledl se gest
zagistě a odšel / a yhned zapomenuł yakowý
by byl: Ale kdož se wzhledne w Zákon doko-
nale swobody / a trwati bude w něm negsa
wčiněn posluhačem nepamětlivým / ale čini

telem skutku / ten bude Blahoslawený w swé
skutku.

E Domniwali se pak někdo / žeby byl na
božným / a nestrocuge yazyku swého / ale
swodě srdce swé / toho gest marné náboženst-
wí: Ueb náboženstwí čisté / a neposstwr-
něné před Bohem a otcem toto gest / naw-
ššerowati Syrotky / a wdowý w zamut-
cích gegich / a neposstwrněného sebe oštrha-
ti od tohoto swěta:~

E Oznamuge Apostol / že Bůh osob nepřig-
má: Včij skutkam milosrdným: A že Wjra bez
skutkůw mrtwá gest.

Kapitola II.

B Ratij mogi / neměyte wpřigimani
osob wjry Pána nasseho Gejisse
Krysta sláwy: Ueb přigdelit do s-
bromazdenij wasseho / muž mage přsten zla-
ty w krásném rause / a wegdeli také chudy
w chaterném oděwu / a pohlediteli na toho
kterýž gest oblečen w drahé rauchy / a řekly
ste genu / ty seš tuto dobře / chudému pak
dijte ty stui tam / a neb sedni napodnoži nob-
mých. Tehdy sandijte mezy sebau / a wčině-
ni gste sandce myšlení neschetných.

E Slyšte Bratří mogi naimileysšij:
Wšak gest Buoh wywolil chude natomto
swěte / ale bohate wujě / a dědice králowst-
wí / kterýž gest zaslubil Pán Bůh těm kteříž
gey milugij: Ale wy ste ne wctili chudeho /
wšak bohatej strze moc wtristagij wás / a
oniť was y kaudum táhnau / wšak oni rā-
hagij se gměnu dobrému kterýž gest wzywa-
no nadwami.

E Gestli pak / že plníte zákon králowst-
wí wedle púsém: Milowati budesa bližn-
ho swého jako sebe same / dobře činijte / pak
li osoby přigimate / hřich činijte / trestani sau-
ce od zákona jako přestupnícy: Kdoby pak
koli wesskeren zákon naplnil / a přestaupili
wgediném / wčiněn gest wšsemi winen: Ne-
bo kdo gest řekl / nesesmilnýs / ten gest řekl y
nezabigess: Gestli pak že nebudes s milniti
ale zabigessli wčiněnsy přestupníkem záko-
na: Tak mluwte a tak činite / yakoz to počí-
nagice sanzeni byti strze Zákon swobody:
Ueb sand bez milosrdenstwí / stane se stým
kdož nečinij milosrdenstwí / ale milosrdenst-
wí přewysšuge sand.

Elc. xiii.
J. 3. 1. d.
1 Petr. 1. d.
Jakub. v. c.

pr. xvi. d.
Elc. v. c.

Mat. v. c.

Mat. xix. d.
Rim. 11. d.
Ef. 1. d.
Kolo. 1. d.
1 Petr. 1. d.

Kanonika.

Exco prospége bratříj mogi: Prawi-
li kdo osobě je wjru má/a nemali skutkow
zdałiž bude mocy wjra spasyti gey: Bude-
liť pak mezy wami bratr/a neb sestra ne ode-
nij/a kterijž potřebugi žiwosti wezdayssij
a řekneliť gim kdo zwás/gdētež vpořogi a s
hřeýte se/a pogeýte a nedateli gim potřeby ře-
lesné/y co platno bude: takēž y wjra nemali
skutkuw/mrtwáť gest sama w sobe.

Ale mūž někdo řiýcy: Ty máš wjru
a yá skutky mám / okāžij ty mi wjru swau
D bez skutkuw/a yáť tobě vřāžij skutkuw wj-
ru swau: Ty wěříš je geden gest Buoh/
dobře činiš/y dāblowě wěříj a řēsau se: N-
chcessli wēdēti o člowěče marný je wjra bez
skutkuw gest mrtwá: Abraham otec náš/
wřāť gest z skutkuw sprawedliw včinen/o-
bětuge syna swého Izāka na Oltāř: Wi-
dijš tehda žeť gest wjra spomahala skut-
kum geho/a z skutkuw wjra dokonāna gest
A naplněno gest přisino/ kterēž dij: Dwēřil
gest Abraham Bohu /a počeno gest genu-
to k sprawedlnosti/a přitelem Božim naz-
wān gest: Widijte že z skutkuw sprawed-
liw včinen býwā člowěk/a netoliko zwjry:
Tēž takē y Kāb newěřtka/wřāť gest z skut-
kuw sprawedliwa včinenā když gest přiya-
la posly/a ginau ge cestau pryč wypustila:
Jakož zagistē tělo bez dusse mrtwē gest/tak y
wjra bez skutkuw mrtwā gest.

Okāžuge žlě wěcy z nedostatku yazyka při-
chāžegicy/ tak y při vmiēnī yālo obecnēm žiwotu:
Činij rozděl mezy swěřtým/a Božtým vmiē-
nīm:

Kapitola III.

Ebywayte mnozy mīřtříj bratříj
mogi/wēdauce je tejššij od sauzenij
wezmete: W mnohēm gšine zagi-
stē přestaupili wřāťkni/pakli kdo ne s hřeššij
wřāťowu/tenť gest dokonālým mužem/mūžē
zagistē vzdau zprawowati wřāťko tělo: A
protož y konē w vzdū pogimame/ abyhom
gimi wřāťli/a tak wřāťko gegich tělo zpra-
wugeme: A ay lodij ač welikē bywagij/a we-
likým wětreem hnany bywagij/a wřāť mal-
ým wřāťem bywagij obracowāny/tu kdes
B bude chřāťi/wmysl toho kdož ge zprawuge:
Takēž y yazyť gest zagistē malý aud/a wel-
ikē wěcyrowodij.

Ehle malý ohen kterať weliký les zapā-
lī/a yazyť náš gest ohen wřāťij neprawosti:
Jazyť wřāťkau neprawost činij w audech
nāřich/kterýž mājē celē tělo/a rozpaluge ko-
lo přirozenij nāřeho/sa rozničen od ohně pe-
telniho: Wřāťkē zagistē přirozenij howad
y ptactwa/y haduw/y ginē zwēřij býwā od
lidij škroceno/a pitomē včinenē/ale yazyka
žādný žlīdij škrotiti nemūž/neb gest nezbedné
žlē/pln sa gedu smrtedlného: Gim chwalij-
me Boha a otce/a gim zlořēčijme lidi kterijž
sau kupodobenstwj Božimu včineni: Zged-
nēch vřāť pochāžij chwāla/a zlořēčenstwj:
Nemāť toto tak byti bratříj mogi: Zdałiž
studnice gednīm pramenem/wydāwā slad-
kau a hořkau wodu: Zdałiž mūož bratříj
mogi řikowý strom nesti brozny/a nebo
winny kōřen řikly: Tēž ani slaná woda
mūž včiniti sladkau.

Kdo gest maudrý a včeny mezy wami
okāžij dobrým obcowānīm skutk swūy w
tichosti/maudrosti: Pakli mātē mezy sebau
zawist/a swarowē su wřāťdých wāřich ne-
chlubte se/a nebywayte lhaři proti prawdē
nebt neni to maudrost/s hūry s stupigicy
od otce swētlosti/ale gest zemřā howadnā
a dābelřā/neb kdes gest zāwist a swāt/tu gē-
ne wřāťwīčnost/a wřāťkē skutk žlī: Ale
kterā gest maudrost/s hūry gest: Wāypr-
wē zagistē gest řydlīwā/a potom pokoynā
řtūžlīwā/rādnā/dobrým wěcem powelow-
nā/plnā milosředenstwj a skutkuw dobrých
saudēcy bez pokrýřstwj: Wřāťkē pak sprawe-
dlnosti wpořogi se rozřywā/tēm kterijž činij
pokoy.

Brānīj Apōstol bože a ruznice/napomīna-
ge nās od dābla od štaupiti/ale k Bohu přistupij-
ti řtē milowānīj/kterehōž y přibližnīch māmē
ostřihati:

Kapitola III.

Okāwād su boýowe a swārowe me-
zy wami: Wřāťkē žlīch žādořtīj
wāřich kterēž Panugij w audech
wāřich: Žiādāte a nemāte/zābigijte/a zā-
widijte sobē/a nemūžete dořti včiniti žādořti
swē/wādijte se/a spolu boýugete a nemāte/
proto je nežādāte: Prořyřte/a nebeřēte pro-
to neb žlē prořyřte/abyřte na swē žlē žādořti
wynāřlādali: Cyžolōžnīcy y zdałi ne-
wūte je přijēti tohoto swēra gest nepřitelky

S. Jakuba Kanonyka.

ne Boží : Protož kdož koli bude chtíti byti
přitelem tohoto světa / nepřitelem Božím

B učněn býwá : Co mnište že nadarmo diji
sino : K záwisti táhne duch kterýž přebýwá

1 petr v B. w wás / wssaké wětšij milost dáwá : Pro-
efes. iii. 8 tož prawij púsino / Bůh se pyšným proti wj
ale pokorným dáwá milost.

C Buďtez tehda poddáni Bohu / a od-
půtrajte ďáblu / a vtečte od wás : Přiblížny

te se k Bohu / a přiblížte se k wám : Hříšný-
cy vymywayte ruce swe / a kterýž ste dwogů-

ho vmyslu / očistěnyte Srdce / znayte bydu
swau / a k wělte / smých wás w pláč se obrať

Jan xvi. D. a radost w zamutek / počíte se před twářij
a radost w zamutek / počíte se před twářij

1 petr. v. B. Boží / a powysšijte wás : Ne vtrhayte ge-
den druhému bratři moci / neš kdo vtrhá

bratru / a neš sandij bratra swého / vtrhá zá-
konu / a sandij zákon : Sandijšli pak zákon

negy plnilem zákona / ale sandecy : Gedené
gest zagistě dárce zákona / a sandec / kterýž

mij zatratiti y wyswoboditi : Ale ty kdoš y
kterýž sandijs bližního swého :

C Hle nynij některij říkate : Dnes a ne-
b zítřa půjdeme do onoho města / a pobudem

tam rok a budem kupciti / a něco zaystěme /
kterýž newijte co se přibodij dozaytj : Ne-

bo co gest žiwot wás / neš pára / kteráž se na-
malau chwili okazuje / a tudij se kams de-

ge : Protož abyssťe říkali : Budeli Buoh
chtíti / a budemeli žiwi / učinijme toto a ne-

onono : Wy pak nynij weselíte se wpyšse swe
každě weselij takowě zlé gest : Tomu zagistě

kdo vmij dobře činiti a nečinij / hřich gest ge-
mu :

¶ Wede Apostol zlé k dobremu prohledage
k sandnému dni : Dobře napomýná aby trpeli wosti
zwykali / přisabý se stráhli / náboženstwj oblibili / y
pokánij : Bližnij trestali.

Kapitola V.

A Dženynij Bohaci / plačte k wyljice
pro bydy swe které magij přigiti na

wás : Dbožij wasse s hnilo / a ran-
cho wasse od moliw snědeno / Zlatto wasse

a střebro zerzawělo / a rez gegich bude na-
swēdectwj proti wá a hrati bude tēla wasse

yako ohen : Shromazdili gste sobě hněw
k posledním dnim : Hle mžda dělňkuow

wassich kterijž sau žali kraginy wasse / kterij
ste gún zadržali křici / a křik gegi wssel gest w

wssli Pána zastupiw : Zodowali ste na ze-
mi / a wssimstwj ste wykrmili sedce swé : W-
den zabiti přiwedli ste / a zabili ste sprawedli-
weho / a ne odepřel gest wám :

¶ Protož bratři budtež trpeliwí až do-
přichodu Páně : Hle kterak woráč očekawá

draheho aužitku zemského / trpeliwě se mage
dokawadž by nepřiyal / přijodného a wēcer

nūho deště : Protož y wy budte trpeliwí
a porwzwyte sedce swych / neboť se přiblíž-
ge přisťij Páně : Neplačte geden na druhe

ho bratři abyssťe nebyli odsauzeni / hle sand-
ce stogij přededwēmi : Bratři wezmětež so-
bē kupřikladu oħawnau smrti / a dlanho čeka-
nij / a prace / a trpeliwost Prorokůw / kterijž

gsau mluwíwali wegmenu Božím : Hle
Blahoslawenými prawijme byti kterijž sau

trpeliwí : O trpeliwosti Jobowě gste slý-
chali / a konec Páně ste wideli / neš gest mlo-

sedný Pán / a litostiwý :

¶ Předewssemi pak wēcni bratři moci ne-
přisabayte / ani strze nebe / ani strze zemi / ani

kterau koli ginau přisabý / ale budťeťe wasse
gestli / gest / nenijli nenij / abyssťe na odsauze-
nij newpadli : Gestli pak kdo zwás wzám-
tu / modlij se s dobrau myslí / a prospěwuge

chwal Boha : A pakli kdo zwás gest nemo-
cen wwedizťe sobě kněžij cyrkwe / ať se modlij

nadnīm / mazijce gey olegem wegmēno Pá-
ně / a modlitba wūry vzdrawij nemocneho

a polehčij gemu Pán / a budeli w hřisťich / bu-
dauf gemu odpustěni.

¶ Wyznawaytež se pak geden druhému
hřichůw swych / a modlte se zase wespoleť a

byssťe spaseníbyli : Mnohoť zagistě muoze
modlitba sprawedliwego wstawicná : Eli

as byl člowěk nám podobný / wtrpenij pod-
daný / a modlitbau gse modlil aby nepřisal

deště na zemi / y nepřisal gest zatři leta / a za-
sselť mēscuw : A opēt se gest modlil / y wy

dalo gest nebe deště a země dala aurodu swi

¶ Bratři moci poblandijli kdo zwás
od prawdy / a někdo gey obratij / máť wēde-
ti / že kdož odwratij hřisťnīka od bludu cestý

geho / wyswobodijťe dusy geho od smrti / a

přikřýwá mnozstwj hřichůw :

¶ Stonawa gse Kanonyka Swatec-
ho Jakuba.

Handwritten note:
Auf gold liff, der 3. die
zu mir, Antas geyfaktu intro. al
ein münch, der 1. in gautz, 1. 1.
von f. möge. Abba Pater, Halleluja Amen.